

Prof. dr hab. Janusz Rak – informacja biograficzna

Janusz Rak jest profesorem na Wydziale Pediatrii (Full Professor) Uniwersytetu McGill w Montrealu (Kanada). Jest także kierownikiem Katedry (Jack Cole Chair) Dziecięcej Hematologii i Onkologii oraz kierownikiem Laboratorium Kancerogenezy i Angiogenezy.

Od 2009 jest również profesorem Uniwersytetu im. Masaryka w Brnie (Republika Czeska), a od 2007 doktorem habilitowanym Instytutu Immunologii i Terapii Doświadczalnej (IITD) im. L. Hirszfelda Polskiej Akademii Nauk we Wrocławiu. W 2017 Janusz Rak został mianowany Członkiem Zagranicznym Polskiej Akademii Nauk.

Janusz Rak ukończył studia na Wydziale Lekarskim Akademii Medycznej we Wrocławiu (1980). Po odbyciu stażu podyplomowego (1981) rozpoczął studia doktoranckie w IITD, gdzie uzyskał stopień doktora nauk medycznych (1986) w dziedzinie onkologii eksperymentalnej. Jako stypendysta programu Fullbrighta odbył studia podoktorskie w Instytucie Fundacji Nowotworowej Stanu Michigan (Michigan Cancer Foundation) w Detroit (USA), a następnie w instytutach S. Lunenfelda oraz Sunnybrook w Toronto (Kanada). W jednostkach tych zajmował stanowisko asystenta a następnie pracownika naukowego (scientist), pracując pod kierunkiem profesora Roberta Kerbela (1993–1999).

W latach 2000–2006 Janusz Rak pracował na stanowisku profesora na Wydziale Medycznym na Uniwersytecie McMaster w Hamilton (Kanada), a następnie (od 2006) na Uniwersytecie McGill w Montrealu (Kanada), gdzie obecnie kieruje 12-osobowym zespołem badawczym.

Zainteresowania naukowe Janusza Raka dotyczą badań nad komunikacją międzykomórkową jako siłą napędową w procesie nowotworzenia. Badania te obecnie koncentrują się na roli mikropęcherzyków (*extracellular vesicles*), w tym exosomów, w regulacji procesów naczyniowych towarzyszących nowotworzeniu, takich jak angiogeneza, aktywacja układu krzepnięcia oraz ich biologicznych następstw, w tym regulacji biologicznej komórek drzemiących (*dormant cells*), inicjujących (*stem cells*) oraz inwazyjności złośliwych nowotworów mózgu.

Janusz Rak wniósł do badań swoje koncepcje onkogennej kontroli procesów formowania unaczynionego podścieliska nowotworowego (stroma), w tym regulacji czynników angiogennych (1995). Badania te uwidoczniły również rolę komórek śródbłonna w regulacji zachowania komórek nowotworowych (1994), rolę onkogenów w nowotworowej zakrzepicy (2005). Wykazał również zjawisko międzykomórkowego rozprzestrzeniania onkogennych białek jako części składowej nowotworowych mikropęcherzyków (2008), w tym ich zdolność do międzykomórkowej transmisji onkogennego DNA (2016). Kontynuacja tych badań wykazała związki pomiędzy podtypami molekularnymi nowotworów mózgu i regulacją czynników angiogennych, krzepnięcia, oraz mikropęcherzyków, jak również ich rolę w procesie nowotworzenia (2014). Zainteresowania koncentrują się także na badaniu roli oddziaływań międzykomórkowych z udziałem mikropęcherzyków w biologii komórek inicjujących glejaka (*glioma stem cells*) oraz w odpowiedzi tych komórek na leki przeciwnowotworowe (2018).

Janusz Rak jest autorem lub współautorem 155 prac naukowych i 3 patentów, jest też recenzentem prac naukowych, członkiem komisji grantowych i kolegów redakcyjnych szeregu czasopism. Jego program badawczy jest sponsorowany przez szereg Kanadyjskich fundacji (CIHR, CCSRI, FRSQ, Cole Foundation), w tym prestiżowego programu Foundation Grant. Współpracuje z siecią placówek naukowych w różnych krajach, w tym także z Instytutem L. Hirszfelda we Wrocławiu i kieruje rozwojem naukowym wielu doktorantów, stażystów podoktorskich oraz personelu technicznego. Jest również członkiem specjalistycznych towarzystw naukowych (ISEV, AACR, SNO, ASH).

WYBRANE PUBLIKACJE

Spinelli C., Montermini L., Meehan B., Brisson A., Choi D., Nakano I. and **Rak J.** (2018, in press). Molecular subtypes and differentiation programs of glioma stem cells as determinants of extracellular vesicle profiles and endothelial cell stimulating activities. **Journal of Extracellular Vesicles (JEV)**.

Choi D., Montermini L., Kim D-K., Meehan B., Roth F.P. and **Rak J.** (2018, in press). The impact of oncogenic EGFRvIII on the proteome of extracellular vesicles released from glioblastoma cells. **Molecular and Cellular Proteomics (MCP)**.

Chennakrishnaiah S., Meehan B., D'Asti E., Montermini L., Lee T-H., Karatzas N., Buchanan M., Tawil N., Choi D., Divangahi M., Basik M. and **Rak J.** (2018, in press). Leukocytes as a reservoir of circulating oncogenic DNA and regulatory targets of tumor-derived extracellular vesicles. **J. of Thrombosis and Haemostasis (JTH)**.

Tawil N.*, Chennakrishnaiah S.*, Bassawon R.*, Johnson R., D'Asti E.* and **Rak J.** (2018). Single cell coagulomes as constituents of the oncogene-driven coagulant phenotype in brain tumours. **Thrombosis Research (TR)**. 164 Suppl 1:S136-S142.

Garnier D., Meehan B., Kislinger T., Daniel P., Sinha A., Abdulkarim B., Nakano I. and **Rak J.** (2018). Divergent evolution of temozolomide resistance in glioblastoma stem cells is reflected in extracellular vesicles and coupled with radiosensitization. **Neuro-Oncology (N-O)**. 20(2):236-248.

Choi D., Lee T-H., Spinelli C., Chennakrishnaiah S., D'Asti E. and **Rak J.** (2017). Extracellular vesicle communication pathways as regulatory targets of oncogenic transformation. **Seminars in Cell and Developmental Biology (SCDB)**. 67:11-22.

Lee T-H., Chennakrishnaiah S., Meehan B., Montermini L., Garnier D., D'Asti E., Hou W., Magnus N., Gayden T., Jabado N., Eppert K., Majewska L. and **Rak J.** (2016). Barriers to horizontal cell transformation by extracellular vesicles containing oncogenic H-ras. **Oncotarget (OT)**. 7(32):51991-52002. doi: 10.18632/oncotarget.10627.

D'Asti E., Huang A., Kool M., Meehan B.**., Chan J.A., Jabado N., Korshunov A., Pfister S.M. and **Rak J.** (2016). Tissue factor regulation by microRNA-520g in primitive neuronal brain tumour cells- a possible link between oncogenic microRNA and the vascular tumour microenvironment. **American Journal of Pathology (AJP)**. 186(2):446-59.

Rak J. (2015). Organ-seeking vesicles. **Nature**. 527(7578):312-4.

Montermini L.**., Meehan B.**., Garnier D.*, Lee W.J.*, Lee T-H.*, Al-Nedawi K. and **Rak J.** (2015). Pharmacological blockade of epidermal growth factor receptor activity triggers release of exosome-like extracellular vesicles containing target oncoprotein and genomic DNA. **Journal of Biological Chemistry (JBC)**. 290(40):24534-46.

Das J., Ivanov I., Montermini L.**., **Rak J.**, Sargent E.H. and Kelley S.O. (2015). An electrochemical clamp assay for direct, rapid analysis of circulating nucleic acids in serum. **Nature Chemistry**. 7(7):569-75.

Lee T-H.*, Chennakrishnaiah S.*, Audemard E., Montermini L.**, Meehan B.** and **Rak J.** (2014). Oncogenic ras-driven cancer cell vesiculation leads to emission of double-stranded DNA capable of interacting with target cells. **Biochemical and Biophysical Research Communications (BBRC)**. 451(2):295-301.

Magnus N.*, Garnier D.*, Meehan B.**., McGraw S., Lee T-H., Caron M., Bourque G., Milsom C., Jabado N., Trasler J., Pawlinski R., Mackman N. and **Rak J.** (2014). Tissue factor expression modulates gliomagenesis, provokes escape from tumor dormancy and leads to genomic alterations. **Proceedings of the National Academy of Sciences, USA (PNAS)**. 111(9):3544-9; recommended by Faculty 1000.

Magnus N.*, Gerges N., Jabado N. and **Rak J.** (2013). Coagulation gene expression profile in glioblastoma is defined by molecular subtypes. **J. of Thrombosis and Hemostasis (JTH)**. 11(6):1197-2000 - recommended by Faculty 1000.

Lu J., Ye X., Fan F., Xia L., Bhattacharya R., Tozzi F., Sceusi E., Zhou Y., Tachibana I., Hawke D.H., **Rak J.**, Mani S., Zweidler-McKay P., Ellis L.M. (2013). Endothelial Cells Promote the Colorectal Cancer Stem Cell Phenotype Through a Soluble Form of Jagged-1. **Cancer Cell**. 23:1-15.

Garnier D.*, Magnus N.*, Lee T-H.*, Bentley V.*, Meehan B.***, Milsom C., Montermini L., Kislinger T., **Rak J.** (2012). Cancer cells induced to express mesenchymal phenotype release exosome-like extracellular vesicles carrying tissue factor. **J. Biol. Chem.** 287(52):43565-72.

Magnus N.*, Garnier D.* and **Rak J.** (2010). Oncogenic epidermal growth factor receptor up-regulates multiple elements of the tissue factor signaling pathway in human glioma cells. **Blood**. 116(5):815-818.

Milsom C.*, Magnus N.*, Meehan B., Al-Nedawi K., Garnier D. and **Rak J.** (2009). Tissue Factor and Cancer Stem Cells – Is There a Linkage. **Arterioscl Thromb. Vasc Biol (ATVB)**. 29:2005-14.

Al-Nedawi K.*, Meehan B.***, Allison A.C. and **Rak J.** (2009). Endothelial expression of autocrine VEGF upon the uptake of tumor-derived microvesicles containing oncogenic EGFR. **Proceedings of the Natl Acad. of Sci, USA (PNAS)**. 106:3794-3799; Media coverage (The Gazette).

Al-Nedawi K.*, Meehan B., Micallef J., Lhotak V.*, May L.***, Guha A. and **Rak J.** (2008). Intercellular transfer of the oncogenic EGFRvIII *via* tumor cell derived microvesicles. **Nature Cell Biology**. 10, 5: 619-624- Editorialized, media coverage.

Rak J. (2006). Is cancer stem cell a cell, or a multicellular unit capable of inducing angiogenesis. **Medical Hypotheses**. 66: 601-4.

Kalas W.*, Yu J.L.*, Rosenfeld J., Benzra R., Bornstein P. and **Rak J.** (2005). Oncogenes and angiogenesis. Downregulation of thrombospondin 1 in normal fibroblasts exposed to factors from cancer cells harboring mutant ras. **Cancer Res**. 65: 8878-8886.

Yu J.L.*, May L.***, Lhotak V.*, Shahrzad S., Shirasawa S., Weitz J.I., Coomber B., Mackman N. and **Rak J.** (2005). Oncogenic events regulate tissue factor expression in colorectal cancer cells: Implications for tumor progression and angiogenesis. **Blood**. 105: 1734-174 - with cover image.

Yu J.L.* and **Rak J.** (2004). Shedding of tissue factor (TF)-containing microparticles rather than alternatively spliced TF is the main source of TF activity released from human cancer cells. **Journal of Thrombosis and Haemostasis**. 11:2065-7.

Viloria-Petit A.***, Miguero L., Gertsenstein M., Yu J.*, Sheehan C., May L.***, Lobe C., Nagy A., Kerbel R.S. and **Rak J.** (2003). Contrasting effects of VEGF gene disruption in embryonic stem cell-derived teratomas versus adult fibrosarcoma cells. **EMBO J**. 22, 16: 4091-4102.

Yu J.***, **Rak J.**, Coomber B., Hicklin D., Kerbel R.S. (2002). Effect of *p53* status on tumor response to anti-angiogenic therapy. **Science**. 295: 1526-1528.

Rak J., Mitsuhashi Y., Bayko L., Filmus J., Shirasawa S., Sasazuki T., Kerbel R.S. (1995). Mutant ras oncogenes upregulate VEGF/VPF expression: Implications for induction and inhibition of tumor angiogenesis. **Cancer Res**. 55: 4575-4580.

Rak J., Hegmann E., Lu C., Kerbel R.S. (1994). Progressive loss of sensitivity to endothelium-derived growth inhibitors expressed by human melanoma cells during disease progression. **J. Cell. Physiol**. 159: 245-255.